

THIERRY DELABROYE:

een veredelaar op gevoel m

Tijdens het PPA-congres vorige maand in het Amerikaanse Atlanta heeft Thierry Delabroye de International Contributor Award 2011 gekregen. De Award werd de Franse vasteplantenveredelaar toegekend voor zijn indrukwekkende resultaten op het gebied van de vasteplantenveredeling bij met name Heuchera, Epimedium en Helleborus. In dit Plantarium-nummer van BloembollenVisie een uitgebreid interview met de winnaar van deze Award.

Tekst en foto's: Wim Ciggaar

Thierry Delabroye is afkomstig uit het Noord-Franse Hantay en begon in 1984 met de veredeling van vaste planten. Zijn passie voor dit sierteeltgewas ontstond toen hij al op jeugdige leeftijd met zijn vader die éénjarige planten en groenten teelde meeging naar de tuin. Wat hem opviel uit catalogi uit die tijd was, dat éénjarige plantjes er op foto's leuk uitzagen, maar als tuinplant niet uit de verf kwamen vanwege een korte bloeiperiode. Primula's bijvoorbeeld bloeiden maar drie weken, met als gevolg dat de eindgebruiker ontevreden was. Het oordeel van de consument zou uiteindelijk voor Thierry Delabroye het belangrijkste criterium worden bij al zijn veredelingsactiviteiten.

OBSERVEREN

De techniek van het veredelen zelf leerde Thierry door het gedrag van de bijen goed te observeren. Het viel hem op dat bijen bepaalde uren en dagen kenden waarop ze bezig waren te bestuiven en hij besloot hen in dat gedrag te volgen. De bijen bleken het bij het rechte eind te hebben en vooral bij een moeilijk te veredelen gewas als Helleborus wist Thierry daarvan de vruchten te plukken. Zo maakte hij meermalen mee, dat een plant steriel leek, maar uiteindelijk toch door bijen bleek te worden bestoven. "Het meest belangrijke voor een veredelaar, zo licht hij nader toe, is het gebruik van zijn ogen. Globaal gezien zijn veredelaars in twee soorten te verdelen. Je hebt de kenners die met oog, kennis en gevoel werken en je hebt een groep die door middel van chemicaliën, weefselkweek en andere methoden tot vermeerdering komen. Mijn uitgangspunt is altijd geweest dat de consument iets goeds

moet krijgen en dat betekent dat een aanwinst pas in productie komt na 2 à 3 jaar uitvoerig testen en selecteren. Iedereen wil altijd maar heel snel nieuwe soorten ontwikkelen en op de markt zetten zonder te kijken of het soort goed is. Men vraagt zich bijvoorbeeld niet af of een plant op de pot in de kas ook goed is voor buiten in de tuin"

GROTE VOORBEELDEN

Thierry Delabroye is ervan overtuigd dat een goed uitgeteste plant beter is voor iedereen. Als voorbeelden noemt hij de Heuchera Caramel die zo goed door de markt werd opgenomen dat de verkoop vanzelf van de grond kwam en het kruisingsprogramma bij Epimedium met als uiteindelijk resultaat een groenblijvend gewas en bloemen die daar bovenuit steken. De Franse veredelaar noemt zichzelf het liefst veredelaar, kweker en tuinier. "Het is mijn job

om nieuwe goede planten te creëren, maar het is ook heel belangrijk om als teler onder zijn klanten veel tuinliefhebbers te hebben. Als de naam Delabroye aan een nieuwe aanwinst hangt, dan moet dat een definitie zijn voor goed. Wat dat betreft hoop ik eens mijn grote voorbeelden Karl Foerster en Ernst Pagels te evenaren. De soorten die zij op de markt hebben gezet zijn per definitie goed."

KLANTGERICHT

Na jaren van veredeling denkt Thierry Delabroye precies te weten wat zijn klanten willen. Zo werkt hij momenteel aan een Helleborus-lijn met aanwinsten die betere en meer bloemen geven, mooi blad laten zien en lekker geuren. Bij Epimedium is het kruisingsprogramma toegespitst op sterke aanwinsten met grote bloemen en blad dat ook in de winter kleurt. Bij Heuchera is het doel qua bladkleur nu wel bereikt en is het vizier nu meer gericht op eigenschappen als bloemkleur, aantal bloemstengels en langere bloeiperioden. "Victor Lemoine, aldus Thierry, heeft een eeuw geleden veredeld in Pionen, Heuchera, Seringet cetera. Dat leverde aanwinsten op met hele mooie bloemen, maar het blad zag er niet uit. Ik probeer hem nu te evenaren in de kleur van de bloemen maar ook het blad. Daarnaast ligt het accent op aanwinsten die in het vroege voorjaar (maart/mei) bloeien. Dat is immers de periode dat de consument naar het tuincentrum gaat en niet in het najaar."

FINALE SELECTIE

De duizenden kruisingen die in de loop der

Voor Thierry Delabroye is samenwerking met een team als het CNB Greenteam onmisbaar. Op de foto overlegt hij met CNB's vaste plantenspecialist Henk de Jong

et oog voor de consument

Een glunderende Thierry Delabroye bij één van zijn nieuwste aanwinsten: een Heuchera met donker, fluweelbruin gekleurd blad

jaren werden uitgevoerd heeft Thierry Delabroye niet in de computer, maar in zijn hoofd opgeslagen. Toen hij begon met veredelen kruiste hij maar wat raak, maar anno 2011 weet hij precies wat hij aan het doen is. “Heel belangrijk daarbij is een team van mensen om je heen te hebben, zoals Henk de Jong van het CNB Greenteam en Luc. Klinkhamer dat jou van advies kan dienen. Zij helpen ook bij het selecteren van de duizend kruisingen die jaarlijks plaatsvinden en waarvan er uiteindelijk maar dertig overblijven. Van die dertig kiezen we tenslotte gezamenlijk de vijf beste uit als de finale selectie. Waar het vooral om gaat is het geduld en de tijd te nemen om een goede plant te ontwikkelen.” Een vetpot noemt Thierry de veredeling van vaste planten echter niet. “De inkomsten uit de veredeling zijn niet van dien aard, dat ik met de kwekerij zou kunnen stoppen. Die heeft een oppervlakte van 5000 vierkante meter en is gericht op de verkoop aan consumenten, botanische tuinen en hoveniers. Daarnaast moeten we onze inkomsten generen uit de verkoop van nieuwe soorten via een organisatie als het CNB Greenteam.”

PROMOTIE

Heel belangrijk bij de veredeling is, dat een plant de eigenschap heeft eenvoudig te vermeerderen, hetzij via stek, hetzij via weefselkweek. Thierry Delabroye: “Soms wil ik kruisingen maken die onmogelijk zijn omdat ik daar de technieken of mogelijkheden niet voor heb. Bij Heuchera bijvoorbeeld kruisen we hybriden met hybriden, terwijl het best zo zou kun-

nen zijn dat er ergens in China bijvoorbeeld nog een onontdekte specie groeit waar ik mee verder zou kunnen. Helaas heb ik zelf de mogelijkheden niet om daar naartoe te gaan, maar mocht iemand een dergelijk pad kruisen, dan houd ik me aanbevolen. Je moet namelijk niet tot in het oneindige doorgaan met hybridekruisingen. Daar worden ze niet beter van.” Soorten onder kwekersrecht brengen hangt af van het criterium of er voldoende potentie is voor een nieuw ras. Dat is afhankelijk van de feedback die Thierry krijgt op beurzen en uit consumentenbezoek en de indrukken die het CNB Greenteam opdoet onder de vakbezoekers aan de showtuin in Hillegom. “Plantarium, aldus Thierry, is naast het showen van het nieuwe assortiment voor mij heel belangrijk om veel mensen te kunnen ontmoeten. Ook veel journalisten uit Frankrijk komen daar.” Het CNB Greenteam noemt de Fransman in dit

verband onmisbaar. “Als ik bijvoorbeeld morgen de meest wonderbaarlijkste plant ter wereld weet voort te brengen is het belangrijk over een team te kunnen beschikken dat zaken voor zijn rekening neemt als kwekersrechtenaanvragen, licenties en de inning daarvan, marketing, promotie et cetera. Dat kun je onmogelijk allemaal in je eentje doen.”

NIEUWE EPIMEDIUMS

Wat de toekomst betreft blijkt Thierry Delabroye nog zat ideeën te hebben met betrekking tot de ontwikkeling en introductie van nieuwe aanwinsten. Daarbij gaat zijn voorkeur vooral uit naar de introductie van echte verbeteringen. “Zoals een Heuchera Caramel met zilverkleurig blad bijvoorbeeld. Zilver is namelijk goed te combineren met andere planten. Ook zoek ik het in de richting van planten met grote sterke bladeren en grotere bloemen of bloemkelken. Je ziet weleens planten met een heel afwijkend blad en opgaande bloemen en dan ga je bij jezelf te rade of dat wat is. Meer dan eens vraag ik de mening van specialisten als Piet Oudolf om te weten in welke richting ik het moet zoeken”. Voor de naaste toekomst heeft Thierry samen met het CNB Greenteam uit het Epimedium-programma zes soorten geselecteerd die op de markt geïntroduceerd zullen worden. “Dat laatste duurt nog wel even, aldus Thierry Delabroye tot besluit, want Epimedium is traag met vermeerderen. De aanwinsten zelf zijn echter uitvoerig getest en zeer onderscheidend gebleken. Als het meezit, kon Epimedium weleens mijn volgende grote artikel worden, omdat het gewas groen blijft in de winter en veel kleurvariaties in zijn bloemen laat zien. Er is in april geen vaste plant die zoveel kleur laat zien. Daarmee heb je een schaduwplant in handen, maar dan met bloemen en niet alleen blad. Dat fleurt de tuin op. Bovendien heb je als consument geen last van slakken en/of ziekten.”

Resumé

De groenten- en plantenkas van zijn vader vormde de basis van zijn veredelingsactiviteiten, waarvan hij de beginselen leerde kennen door het gedrag van de bijtjes te observeren. Ruim 25 jaar later wordt Thierry Delabroye wereldwijd gezien als een vooraanstaand vasteplantenveredelaar die toppers op zijn naam heeft staan als Heuchera Caramel, de eerste Heuchera villosa met een bijzonder opvallende bladkleur, H. Citronelle met zijn zeer frisse, groene bladkleur en H. Tiramisu met zijn bijzonder rode bladkleur en groene rand. Ander paradepaardje is Thalictrum delavayi Splendide, een Thalictrum die wel 2 meter hoog wordt met fraaie paarse bloemen. Een belangrijke plaats in het assortiment van Thierry wordt ingenomen door Helleborus en Epimedium, waarvan hij tientallen soorten geïntroduceerd heeft. Volgens insiders beschikt Thierry Delabroye over de allerbeste Helleborus-soorten ter wereld.